

Wyrok z dnia 27 maja 1998 r.

II UKN 68/98

Stwierdzenie przez Trybunał Konstytucyjny orzeczeniem z dnia 17 lipca 1996 r., K 8/96 (OTK 1996 r. nr 4, poz. 32), niekonstytucyjności art. 17² ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent (dodanego ustawą z dnia 29 września 1995 r. o zmianie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw, Dz.U. Nr 138, poz. 681 z mocą od 1 stycznia 1996 r. i ograniczającego tylko do jednej rewaloryzację w 1996 r.) nie spowodowało przywrócenia poprzedniego sposobu waloryzacji, ale doprowadziło do wydania ustawy z dnia 7 lutego 1997 r. o waloryzacji za IV kwartał 1995 r. niektórych emerytur i rent (Dz.U. Nr 15, poz. 840), która tę kwestię uregulowała wyczerpująco.

Przewodniczący SSN: Barbara Wagner, Sędziowie SN: Roman Kuczyński (sprawozdawca), Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 27 maja 1998 r. sprawy z wniosku Lesława W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w S. o wysokość świadczenia, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 26 lutego 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Decyzją z dnia 8 maja 1996 r. Oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w S. odmówił uwzględnienia wniosku Lesława W. o waloryzację jego emerytury z dniem 1 marca 1996 r. uzasadniając, że zgodnie z przepisem art. 17¹ ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.) w 1996 r. przeprowadzona zostanie tylko jedna waloryzacja w terminie od 1 września 1996

r., gdyż przepisem art. 17² tej ustawy w 1996 r. wyłączono obowiązywanie art. 17 ustawy, w myśl którego emerytury i renty podlegały okresowej waloryzacji, jeżeli wskaźnik wzrostu kwoty przeciętnego wynagrodzenia w stosunku do kwoty takiego wynagrodzenia w kwartale, w którym ostatnio została przeprowadzona waloryzacja wynosi co najmniej 110%.

Wyrokiem z dnia 12 sierpnia 1996 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie oddalił odwołanie wnioskodawcy od powyższej decyzji, zaś apelację wnioskodawcy od tego wyroku Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 26 lutego 1997 r. oddalił.

Kasacja wnioskodawcy od powyższego wyroku zarzuca naruszenie prawa materialnego - art. 17¹ ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent przez jego błędną wykładnię oraz art. 17 ust. 1 i 2 tej ustawy w brzmieniu sprzed nowelizacji ustawą z dnia 29 września 1995 r. - przez niezastosowanie tych przepisów i domaga się zmiany zaskarżonego wyroku przez zobowiązanie organu rentowego do dokonania waloryzacji emerytury wnioskodawcy za IV kwartał 1995 r.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadza się do tego, czy emerytura wnioskodawcy winna być zrewaloryzowana na podstawie art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent.

Na postawioną kwestię należy odpowiedzieć negatywnie. W dacie złożenia przez wnioskodawcę wniosku o rewaloryzację (30 kwietnia 1996 r.) ustawa z dnia 17 października 1991 r. obowiązywała w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 29 września 1995 r. o zmianie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalenia emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 138 poz. 681). W wyniku tej nowelizacji w 1996 r. wprowadzono tylko jedną rewaloryzację świadczeń od 1 września 1996 r. (art. 17¹ ustawy). Co do zasady zatem należy stwierdzić, że rozpoznanie wniosku podlegało reżimowi już znowelizowanej ustawy o rewaloryzacji. Wprawdzie Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu z dnia 17 lipca 1996 r., K 8/96 uznał, że dodany przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 września 1995 r. przepis art. 17² ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent... jest niezgodny z Konstytucją, jednakże orzeczenie to nie spowodowało utraty mocy obowiązującej art. 17² omawianej ustawy, skoro uwzględniająca stanowisko Trybunału Konstytucyjnego

zmiana legislacyjna dokonana została ustawą z dnia 7 lutego 1997 r. o waloryzacji za IV kwartał 1995 r. niektórych emerytur i rent (Dz. U. Nr 15, poz. 84).

Tym samym nie jest możliwe uwzględnienie żądania kasacji zrewaloryzowania emerytury wnioskodawcy za IV kwartał 1995 r. według art. 17 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent w brzmieniu sprzed nowelizacji ustawą z dnia 29 września 1995 r. obowiązującej od dnia 1 stycznia 1995 r., bowiem rewaloryzacja emerytury za IV kwartał 1995 r. została uregulowana odrębnym aktem prawnym, tj. wspomnianą ustawą z dnia 7 lutego 1997 r., uwzględniającą stanowisko Trybunału Konstytucyjnego. Przepis art. 2 tej ustawy stanowi, że „1. Waloryzacja polega na dodatkowym podwyższeniu, od dnia 1 września 1996 r., wskaźnikiem waloryzacji 102,8% kwoty emerytury i renty, jaka przysługiwała w dniu 1 września 1996 r. 2. Równocześnie z podwyższeniem emerytury i renty następuje podwyższenie podstawy jej wymiaru wskaźnikiem waloryzacji, o którym mowa w ust. 1. 3. Realizacja podwyżki emerytur i rent wynikającej z waloryzacji następuje w lipcu 1997 r. z wyrównaniem od dnia 1 września 1996 r. wraz z odsetkami”.

Z art. 4 tej ustawy wynika, że „z tytułu podwyżki w ramach waloryzacji, o której mowa w art. 2 ust. 3, oraz waloryzacji przeprowadzonej na podstawie art. 12 ustawy z dnia 25 października 1996 r. o waloryzacji emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 136, poz. 636) realny wzrost przeciętnej emerytury i renty brutto w 1997 r. w porównaniu z 1996 r. wyniesie co najmniej 2,9%”, natomiast według art. 3 ustawy waloryzacja następuje z urzędu.

Powołane przepisy nie zostały uznane za niekonstytucyjne orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 października 1997 r., K 11/97 (OTK 1997/3-4/39).

W tym stanie rzeczy zarzut kasacji naruszenia art. 17¹ ustawy z 17 października 1991 r. przez błędną jego wykładnię oraz art. 17 ust. 1 i 2 przez jego niezastosowanie okazał się chybiony, bowiem przewidziana przepisem art. 17 ustawy rewaloryzacja rent i emerytur za IV kwartał 1995 r. została przeprowadzona z urzędu na mocy przytoczonych przepisów art. 2-4 ustawy z dnia 7 lutego 1997 r.

Z powyższych motywów Sąd Najwyższy nie znalazł usprawiedliwionych podstaw do uwzględnienia kasacji i w oparciu o art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====